

[Aksel Møller.]

Øvrigt tror jeg, man vil være enig om, at den følelse, som vi stærkest er besjælet af ved denne lejlighed, er skuffelse, en følelse af skuffelse over, at det skal være nødvendigt for folketinget at gennemføre en lov af den karakter, som forelægges os i dag, en lov, som pålægger en udsættelse af strejkerne, så længe der stemmes om mæglingsforslaget. Det er i høj grad forunderligt, at dette skulle være nødvendigt, eftersom statens forligsmand har rettet en indtrængende opfordring, samtidig med at han stillede sit mæglingsforslag, til alle dem, det vedkom, om arbejdsfred i de dage, der medgår til urafstemning. Man burde vel have kunnet vente, at en sådan opfordring var blevet fulgt i langt videre udstrækning, end tilfældet blev. Jeg er da overbevist om, at når direktør Erik Dreyer, statens mangeårige forligsmand, som har en lang række lykkeligt overståede konfliktsituationer bag sig, en lang erfaring med hensyn til den slags begivenheder, beslutter at ledsage sit mæglingsforslag med en så alvorlig henstilling, falder det ikke blot ind under, hvad der er tilrådeligt for ham, men også ind under, hvad arbejdsmarkedet burde anse for tilrådeligt for det. Der har i de sidste døgn været megen diskussion om den hellige strejkeret. De, som er virkelig varmhjertede tilhængere af den, har i grunden gjort den en såre dårlig tjeneste ved at fastholde strejkerne trods denne henstilling fra forligsmanden og dermed tvinge lovgivningsmagten til i den givne situation at beslutte sig for en begrænsning af denne ret. I det hele taget har det sidste halve års begivenheder på overenskomstområdet givet al mulig grund til en overvejelse af, om de omgangsformer, man hidtil har benyttet mellem arbejdsmarkedets parter, også er forsvarlige i et så kompliceret samfund som vort. Den kendsgerning, at vi i dag er stillet overfor et socialdemokratisk regeringsforslag om en udsættelse af strejker, er i sig selv et bevis for, at dette spørgsmål med rette kan rejses.

Strejken er i sin oprindelse et våben i kampen mellem arbejder og arbejdsgiver. I et moderne samfund og anvendt i det omfang, som vi oplever i disse dage, er strejken noget langt mere. Den har fået

den totale kamps karakter; den bliver dermed et slag mod samfundet så alvorligt og så hårdt, at det bliver et regeringsanliggende og til syvende og sidst et lovgivningsspørgsmål at bringe den til ophør.

Mon nogen vil være uenig med mig i, at det, vi oplever i dag, og det, man var vidne til, når man færdedes i korridorerne herinde i går, er bevis på, at der er ved at ske en afgørende forandring i det almindelige syn på den slags kampe og på spørgsmålet om, hvorvidt de passer til det samfund, der efterhånden er opstået? Det kan i hvert fald ikke længere være samfundet ligegyldigt, om arbejdere og arbejdsgivere strides — det ved vi; det er derfor, vi er samlet til dette møde — og det kan da heller ikke være samfundet ligegyldigt, hvad de enes om. Det er i høj grad et samfundsanliggende og dermed et spørgsmål, som må optage det høje ting, og som har været bestemmende for mange af dagsordnerne i det høje ting, mange af de emner, vi har måttet behandle, og mange af de beslutninger, vi har måttet tage.

Så betydningsfulde er nemlig de overenskomster, som hovedorganisationerne arbejder med, at de naturligt får følger for praktisk talt alle andre lønmodtagere i landet, for funktionærer og tjenestemænd og i det lange løb for alle, som aflønnes med honorarer, som læger, arkitekter og sagførere, og for alle, hvis indkomster er udregnet som en procent af den udlagte arbejds løn, f. eks. for håndværkere.

Landets valutamæssige vanskeligheder og den stadige forringelse af kronens købekraft, som vi har oplevet, og som vi så ofte har drøftet i det høje ting, har bl. a. deres årsager — det indrømmer jeg — i forhold, som ingen i dette land kan være herre over, men de har også deres årsag i den regelmæssighed, hvormed vi hvert andet år her i landet bevilger hinanden forhøjede lønindkomster, pengeindkomster.

Man skal ikke gå rundt og tro, at dette synspunkt er et arbejderfjendtligt synspunkt. I sin inderste kerne er det det modsatte. Det ser man også af, at lederen af et parti, som betragter sig i særlig grad som arbejderens parti, kan udtale sig herom på en måde, jeg i høj grad anerkender. Fra tid til anden har man set det under-